

GHEORGHE GÂNDU

PRINTRE SUTE DE ȘARADE ENIGMISTICĂ VERSIFICATĂ

- 1) Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan - Al. Rosetti”, Dicționarul explicativ al limbii române (DEX), București, Editura „Univers Enciclopedic Gold”, 2016.
- 2) Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan - Al. Rosetti”, Dicționar ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române (DOOM), Editura „Univers enciclopedic”, 2005.
- 3) Dr. N. Andrei, Îndreptar rebusist, București, Editura „Sport - turism”, 1980.
- 4) Adrian Atanasiu, Poezia definițiilor rebusiste, București, Editura „Tehnică”, 2000.
- 5) Colecții de reviste rebusiste.
- 6) Grupul REBUS (internet)
- 7) Dr. Octavian Laiu, Blog pe internet.

CUPRINS

Joc și har	3
Cuvânt-înainte	5
Șarade	7
Meta-epenteză.....	130
Androgin.....	142
Palindrom.....	148
Soluții.....	151
Bibliografie.....	156

Prefață: **Conf. univ. dr. Ioan Dănilă**

Tehnoredactare: **Bogdan Barabaș**

Pictură coperta I: **Sorina Ștefania Canelea**

Grafică coperta: **Toni Bezarău**

Prepress: **Rovimed Publishers**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GÂNDU, GHEORGHE

Printre sute de șarade : enigmistică versificată / Gheorghe Gându. - Bacău : Rovimed Publishers, 2018

Conține bibliografie

ISBN 978-606-583-746-1

821.135.1

Copyright©Gheorghe Gându

ROVIMED PUBLISHERS

Războieni Nr.8/B/17/600031, Bacău, România

Tel.: (+4234) 537 441

Fax.: (+4234) 515 300

e-mail: editura@rovimed.com

www.rovimed.com

JOC ȘI HAR

Profesorul Gheorghe Gându este unul dintre cei mai prolifici rebusiști băcăuani. După o lungă perioadă în care s-a manifestat ca dezlegător de probleme, a aderat la Cercul Rebusist „Sfinx” din Bacău, în anul 1985. În cadrul selectului grup băcăuan a deprins regulile jocurilor rebusiste, a început să publice creații valoroase în plachetele și revistele cercului: „Cabaret rebusist”, „Varietăți rebusiste”, „Sfinx”, dar și în „Deșteptarea” și „Ateneu”. Pe măsură ce creațiile sale au obținut aprecieri favorabile, a trecut la publicarea lor în revistele centrale de specialitate: „Rebus-Flacăra”, „Rebus Optim”, „Ariadna”, „Rebus Elixir”, „Rebus Business”, „Școala de la Târgoviște”, „Alb și Negru” (Bârlad), „Coktail Enigma” (Timișoara), „Filigran” (Iași) etc. Între anii 2008 și 2013 a ținut rubrica de rebus a „Ziarului de Bacău”. În prezent pregătește o revistă cu titlul probabil „Bacăul în integrame”. Pagini din acest proiect apar deja în foileton în cotidianul „Deșteptarea”. Postează, de asemenea, materiale pe diferite bloguri ale unor colegi rebusiști: Blognotes Rebus-Enigma, Rebusmania, Rebus Facebook, Guineadumitru, Aidimireanu, Suidualc etc.

Între anii 1985 și 2010 a participat la Campionatul Național de Rebus Activ, unde a obținut locuri fruntașe, apoi la Concursul Național de Compunere, organizat anual de Revista „Rebus-Flacăra” (cel mai bun loc a fost locul V în anul 2008) și la unele concursuri de definiții rebusiste: „Norry Bedighian” (locul I în anul 1986), „Florentin Titus Vasilescu”, „Gheorghe Dobrescu-junior”, „Anton Moreanu”.

Cartea de față cuprinde materiale rebusiste versificate apărute în unele publicații, dar și creații noi. Gheorghe Gându este foarte interesat de astfel de materiale: șarade, meta-

epenteze și androgine. O mențiune specială pentru genul META-EPENTEZĂ. Este invenția autorului nostru, publicată pentru prima dată în Revista „Rebus Elixir” în anul 2014. Stilul lucrării este concis, precis și aerisit. Problemele sunt prezentate cu claritate și acribie, făcând lectura interesantă și folositoare. Multe dintre probleme sunt accesibile și copiilor de vârstă școlară, ceea ce determină posibila lor utilizare în activități didactice. De altfel, în anii 2010-2012 a imaginat un adevărat curs rebusist (opțional) la Școala Gimnazială „Spiru Haret” din Bacău. Am participat la o lecție de acest fel și m-am convins de ceea ce spunea cândva profesorul N. Gh. Popescu-Rebus: „Cuvintele încrucișate și problemele de enigmistică sunt excelente exerciții instructiv-educative”. În cazul de față, Gheorghe Gându își adaugă o calitate evidentă oricărui creator de jocuri ale spiritului: harul de versificator.

Conf. univ. dr. Ioan Dănilă

CUVÂNT - ÎNAINTE

Motto: *Șervețel vărgat
Peste mare aruncat.*

Această carte conține enigmistică versificată: șarade, epenteze, androgine și palindromuri. Ghicitoarea folosită ca motto vrea să ne introducă în atmosfera jocurilor de cuvinte a căror istorie nu se poate delimita exact în timp. Poporul român le-a folosit în toată evoluția sa istorică și le-a îmbogățit treptat, astfel încât a creat o zestre consistentă utilizată în momente de relaxare, la șezători, chiar și în programa școlară. Rebusiștii români au preluat și dezvoltat această zestre, dându-i forme specifice, din ce în ce mai bine determinate din punct de vedere logic și spiritual.

Șarada este o creație enigmistică în versuri. Din punct de vedere logic trebuie definite două sau mai multe cuvinte care se vor alipi între ele în ordinea descrierii, formând astfel un cuvânt nou: soluția șaradei. Exemple: ȚAR + DIVĂ = TARDIVĂ, BAL + ȘA + MINĂ = BALSAMINĂ etc. (În toate construcțiile rebusiste s-au echivalat literele care diferă prin diacritice: A = Ă = Â, I = Î, S = Ș, T = Ț). Dacă s-ar descrie cuvintele prin imagini, problema s-ar numi REBO. Nu toate cuvintele pot fi descrise prin imagini. Din acest motiv s-a inventat șarada. Toate șaradele din cartea aceasta conțin patru versuri (catrene). Primele două versuri descriu cuvintele inițiale. Ultimele două versuri descriu soluția. Titlul șaradei constituie și el o idee despre domeniul din care face parte soluția. Cheia șaradei cuprinde o sumă de 2 sau 3 numere sugerând câte litere are fiecare cuvânt inițial. Rezultatul adunării nu s-a mai consemnat deoarece era prea simplu de efectuat. Acest rezultat reprezintă numărul de litere din cuvântul-soluție:

LA ZOO

Respect pentru oameni și cărți (3+3)

*Mulți doriți într-o urare, (ANI)**Pân-ajungem la liman, (MAL)**Unde dăm de oarecare**Dobitoc antiuman. (ANIMAL)*

Dacă șarada conține 3 cuvinte inițiale, acestea au fost descrise în primele 3 versuri, urmând ca soluția să fie dată de ultimul vers.

Pentru a-i ajuta pe toți cititorii noștri, am scris la sfârșit o listă cu soluțiile problemelor, citirea lor fiind facultativă. Soluțiile sunt prezentate în ordine alfabetică, astfel încât dacă se vrea căutarea unei șarade cu o anumită soluție, aceasta trebuie depistată mai întâi la final, unde se va găsi pagina cu textul șaradei.

Celelalte tipuri de probleme vor fi prezentate în ordinea abordării lor.

Cartea se adresează amatorilor de jocuri rebusiste, persoanelor dornice să se amuze și copiilor când se plictisesc de laptopuri, tablete sau smartphonuri.

Gheorghe GÂNDU

ȘARADE

CARNAGIU

(3+3)

Un sul de pănură albită,
Pus la un cap de coloană,
Când vine-aici sărmana vită,
Devine repede tocană.

MODEL:

?	A	B	A	T	O	R
---	---	---	---	---	---	---

PE OCOLITE

(3+4)

Alba dimie purtată
De una, proasta satului,
Tristă și îngândurată
De frica bărbatului.

?						
---	--	--	--	--	--	--

SUS, SUS!

(4+4)

Subțire-i ceața de pe vale,
Trase cu greu de niște boi,
Împreună v-arată calea
S-ajungeți coala-n vârș la noi.

?							
---	--	--	--	--	--	--	--

EXTINDERE

(2+7)

Cu arma pregătită stă albina,
Strașnică își ține garda:
Un oarecare cu pricina
Vrea să ia toată livada.

?								
---	--	--	--	--	--	--	--	--

MICROBIOLOGIE

(5+2)

Respect pentru oameni și cărți

Ei pun acele la cale -
12 luni fac tot efortul.
O gănganie prin țeale
Ne amenință confortul.

?							
---	--	--	--	--	--	--	--

ADAOSURI

(5+4)

Loc precis pentru intrare -
Saci la pește, niște plase;
Piese auxiliare
Pentru doamnele frumoase.

?							
---	--	--	--	--	--	--	--

ABERAȚIE

(3+4)

Accesorii la seringi,
Mare pompă triumfală.
N-are cap, o aiureală
Ca pentru copii de mingi.

?							
---	--	--	--	--	--	--	--

IDENTITATE

(3+4)

Arme albe la prisacă
Pentru cei ce n-au curaj.
Tot ca dânsul, într-o joacă,
Confirmat de anturaj.

?							
---	--	--	--	--	--	--	--

GLAMOUR

(3+4)

Argumente-nțepătoare
La o masă colosală;
Bună pentru domnișoare,
Diluând oja banală.

?							
---	--	--	--	--	--	--	--

SUBORDONATĂ

(2+5)

Cu el atacă o albină,
Toaletă pentru pici.
Fata asta se închină
Nașului corupt, ia ghici!

?							
---	--	--	--	--	--	--	--

LA MUNCĂ

(2+5+3)

Cu urechea trage bine
Îngrădind la margine
Fire lungi fac pânza bună;
Treaba asta merge strună.

?									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

LA TEATRU

(3+4)

Avem un moment dramatic
Cu un sac rărit la pește.
Meseria se potrivește
Pentru un artist simpatic.

?							
---	--	--	--	--	--	--	--

Respect pentru oameni și cărți

Bun pentru inoculare,
Dar vedem că s-a tocit.
Parte la proces: mai tare
Trage-ntr-un învinuit.

?							
---	--	--	--	--	--	--	--

MITOLOGICĂ

(4+4)

Prefixul celor de culoare
Și Parlo, plină de talent,
Zeița cea frumoasă tare,
Hefaistos fiindu-i confident.

?							
---	--	--	--	--	--	--	--

PUSĂ ÎN CUI

(3+4)

Vechi sticlete în Fanar
Avea trei copii și gata.
Într-un cui pe la Bazar
Tașca lui sta atârnată.

?							
---	--	--	--	--	--	--	--

ÎN CULORI

(3+5)

Cer cu nori de vreme bună,
Colo s-ar zări o stea.
Culoarea de peruză
Liberează mândra lună.

?							
---	--	--	--	--	--	--	--

MONUMENTE ALE NATURII

(5+3)

Strânge poze-ntre coperti
Cu femei în general.
Sunt reale rarități
Flori de colț, e genial.

?							
---	--	--	--	--	--	--	--

MATEMATICĂ

(4+4)

Niște lacustre vegetații
Lâng-a noastră navă școală
Dau un mod cu ecuații,
Rezolvând probleme cu migală.

?							
---	--	--	--	--	--	--	--

DE LA BUGET

(3+4)

Primul apel la telefon,
Formații alegorice;
Sumă dată cu bonton
De la guvern, pentru orice.

?							
---	--	--	--	--	--	--	--

DECOR HIBERNAL

(5+3)

Pentru codane sunt delicatese,
Noi le-am pus într-un paner.
Derdelușu-i bun, pe-alese
Poți cădea c-un partener.

?							
---	--	--	--	--	--	--	--